

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

2021.

Udruga za rehabilitaciju i edukaciju
VISOKI JABLANI

Contents

1. Sažetak rada u 2021. godini	3
2. Tko smo.....	6
2.1. Osnovne informacije	6
2.2. Operativno funkcioniranje Udruge.....	8
3. Donatori u 2021.....	10
4. Projekti	11
4.1. “ Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas“.....	11
4.2. „Za učenje spremni!“.....	16
5. Organizacijski razvoj i jačanje kapaciteta	18
6. Financijska održivost.....	22
7. Utjecaj na društveni razvoj	23
8. Zaključak	26

1. Sažetak rada u 2021. godini

Tijekom cijele 2021. godine Udruga provodi EU projekt **Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas**. S ciljem demografske i gospodarske revitalizacije općine, kroz javno-privatno partnerstvo i međusektorsku suradnju 8 udruga i JLS, partneri su pokrenuli ovaj društveni centar kao glavni instrument za unaprjeđenje kvalitete života stanovništva. Provedba je započela 5.11.2020. i trajat će do 4.5.2023. godine. Radi se o inovativnom europskom projektu koji djeluje kao svojevrsni akcelerator lokalnog i regionalnog društvenog, gospodarskog i kulturnog razvoja te profesionalnog i osobnog razvoja lokalnog stanovništva. Udruga VISOKI JABLANI projekt provodi u partnerstvu s:

- Općinom Lovas,
- Kulturno-umjetničkim društvom „Ivan Goran Kovačić“,
- Športsko ribolovnom udrugom Lovas,
- Udrugom vinogradara i vinara „Srijem“ iz Lovasa,
- Klasterom proizvođača voća i voćnih proizvoda
- Klasterom proizvođača orašastih plodova Vukovarsko - srijemske županije
- Udrugom INFORMO – udruga za poticanje zapošljavanja, stručnog usavršavanja i obrazovanja
- i Udrugom ISTARSKO – Ekomuzej iz Vodnjana.

Centar je započeo s radom početkom studenog 2021. i provodi brojne programe ospozobljavanja, jačanja građanskih kompetencija, digitalnih kompetencija i 3D printa, revitalizacije kulturne baštine i starih zanata, očuvanja okoliša i održivog gospodarenja resursima, marketinga i promocije lokalnih proizvođača te različite kulturne sadržaje, predstave, koncerte, revije i sl. Veliki dio sadržaja usmjeren je na djecu i mlade s ciljem „direktnog ulaganja u budućnost“.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda putem Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020., u okviru instrumenta „Prostori sudjelovanja – razvoj programa revitalizacije prostora u javnom vlasništvu kroz partnerstvo OCD-a i lokalne zajednice“. Projekt sufinancira i Ured Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Vrijednost projekta je 1.965.607,80 kuna, od čega je Europska unija sufinancirala 85% ukupnih prihvatljivih troškova, u iznosu od 1.670.766,63 kuna, dok je udio nacionalnog sufinanciranja od 15%, u iznosu od 294.841,17 kuna, osiguran iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Temeljem Ugovora o korištenju javnog prostora, Općina Lovas ustupa prostore u 3 objekta u 100% vlasništvu Općine na korištenje i upravljanje partnerskim OCD-ima za javnu namjenu: Centar kompetencija, prostor u Vatrogasnem domu te u Domu kulture. Ovaj model upravljanja kroz javno-civilno partnerstvo povećat će odgovornost javne uprave za sustavno i učinkovito upravljanje javnim resursima sukladno Strategiji upravljanja imovinom Republike Hrvatske (2013-2017).

Općina Lovas ustupa partnerima javni prostor na korištenje uz dugoročan ugovorni odnos u smislu Zakona o javno-privatnom partnerstvu, bez naknade i uz obvezu pokrivanja materijalnih troškova.

U 2021. godini je, u partnerstvu s Udrugom za savjetovanje, edukciju i pomoć roditeljima djece s posebnim potrebama "Poseban prijatelj" Dubrovnik, na natječaj MZO za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2021./2022. kandidiran projekt „**Za učenje spremni**“ koji će se provoditi tijekom 2021/2022. godine. Svrha projekta je podići spremnost djece s teškoćama u razvoju za učenje i integraciju u redovni obrazovni sustav te smanjiti broj odgoda upisa u prvi razred osnovne škole na području Grada Dubrovnika.

Primarni/specifični ciljevi su:

1. Provesti strukturirani program poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije s najmanje 50 djece predškolske dobi iz dubrovačkih vrtića;
2. Podići razinu javne svijesti, a posebice svijesti odgojnih i obrazovnih djelatnika te članova obitelji djece s teškoćama u razvoju, o metodama potpore djeci s teškoćama u razvoju za uspješno učenje i sudjelovanje u redovnom osnovnoškolskom obrazovanju.

Projekt je sufinanciralo Ministarstvo znanosti i obrazovanja kroz Natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udruga u području izvaninstitucionalnoga odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2021./2022., na teret sredstava osiguranih u Državnome proračunu Republike Hrvatske iz prihoda od igara na sreću, u iznosu 116.446,67 kuna. Vrijednost projekta je 148.341,00 kn. Sufinanciranje u iznosu 31.894,33 kune osigurale su partnerske udruge (Udruga Poseban prijatelj iz Dubrovnika - kao nositelj i Udruga VISOKI JABLANI iz Rovinja - kao partner) iz vlastitih sredstava. provedba projekta je započela 8.11.2021. godine i traje do 31.8.2022. godine.

Tijekom 2021. godine Skupština Udruge je intenzivno radila na razvoju nove **Strategije razvoja Udruge za period 2022. do 2024. godine**. Cilj novog strateškog plana za period

2022. do 2024. je zadržati postojeće kapacitete i unaprijediti daljnji razvoj programa i projekata Udruge, s naglaskom na jačanje gospodarskih djelatnosti, diversifikaciju proizvoda i usluga te samoodrživost Udruge.

Projekti Udruge u najvećem su dijelu financirani iz sredstava EU iz Europskog socijalnog fonda kroz program Razvoj ljudskih potencijala. Udruga djeluje na teritoriju cijele Republike Hrvatske i raspolaže kvalitetnim ljudskim kapacitetima (28 članova: politologa, sociologa, managera i dr.(uključujući OSI), 8 zaposlenih i oko 300 potencijalnih korisnika (nezaposlenih, mladih i sl.). Do sada je ostvarila partnerstvo i surađivala s preko 30 OCD-a, JLS-a, javnih i obrazovnih ustanova, privatnih tvrtki i poduzetnika, strukovnih udruga i dr. dionika. Udruga ima dobru vidljivost i prepoznatljivost u javnom prostoru zahvaljujući dugogodišnjoj suradnji s brojnim medijima, nekoliko razvijenih Web platformi, Web stranicama svakog projekta i značajnom broju pratitelja na društvenim mrežama.

2. Tko smo

2.1. Osnovne informacije

Udruga za rehabilitaciju i edukaciju VISOKI JABLANI je neprofitna pravna osoba i djeluje na području Republike Hrvatske. Osnovana je 10. svibnja 2011. Godine sa sjedištem u Rovinjskom Selu, adresa
Bilice 37, 52 210 Rovinj.

Udruga je samostalna, dobrovoljna, nestranačka i neprofitna organizacija, usmjerena ka stvaranju socijalno osjetljivog, osviještenog i tolerantnog društva te jednakih mogućnosti za sve ljudе.

U Udrudi nije dopuštena diskriminacija osoba po rasi, boji kože, spolu, spolnom opredjeljenju, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, socijalnom ili drugom statusu, te prema bilo kakvim drugim osobnim karakteristikama.

Misija udruge je unapređenje kvalitete života, te stvaranje uvjeta za osnaživanje, rast i razvoj, prvenstveno socijalno osjetljivih društvenih skupina, ali i šire zajednice kroz zajedničko djelovanje s drugim organizacijama civilnog društva, javnim i gospodarskim sektorom.

Ciljevi Udruge su:

1. Osnaživanje i socijalno uključivanje osjetljivih i marginaliziranih društvenih skupina kao što su: osobe koje su doživjele bilo koji oblik fizičke i/ili psihološke traume, osobe s invaliditetom, osobe stradale od mina, osobe oboljele od teških i rijetkih bolesti, žrtve obiteljskog, seksualnog, uličnog i drugih vrsta nasilja, ovisnici/ce, posebno djeca i mlađi te osobe starije životne dobi, kao i obitelji i zajednice koje ih okružuju i dr.
2. Promicanje ravnopravnosti svih osoba, a posebice rodne ravnopravnosti, kroz javno zagovaranje, osnaživanje, edukaciju i zaštitu temeljnih ljudskih prava, te posebice ženskih ljudskih prava.
3. Promicanje temeljnih društvenih vrijednosti: slobode, jednakosti, ravnopravnosti, tolerancije i suživota, mirovorstva, socijalne pravde, poštivanja temeljnih ljudskih prava, očuvanja prirode i okoliša te vladavine prava.
4. Promicanje i poticanje razvoja civilnog društva, njegove suradnje s javnim i privatnim sektorom, sudjelovanje u procesima donošenja odluka i kreiranju javnih politika, poticanje javnih rasprava i provedba projekata jačanja civilnog društva.

5. Razvoj domaće i međunarodne suradnje s ciljem razmjene iskustava, realizacije zajedničkih projekata, upoznavanja domaće i međunarodne javnosti s problematikom kojom se Udruga bavi, potrebom razvoja civilnog društva, zaštite temeljnih ljudskih prava te problemima i pravima socijalno osjetljivih i marginaliziranih društvenih skupina.

Radi ostvarivanja svojih ciljeva, Udruga surađuje s predstavnicima/ama civilnog društva neovisno o rasi, boji kože, spolu, spolnom opredjeljenju, dobi, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama, kao i sa domaćim i stranim, nevladinim, vladinim, javnim i privatnim organizacijama i institucijama.

Djelatnosti Udruge su:

1. Provođenje programa edukacije, osnaživanja, integracije i reintegracije, osposobljavanja za samostalan život i rad socijalno osjetljivih društvenih skupina, posebice osoba koje su doživjele bilo koji oblik fizičke i/ili psihološke traume, osoba s invaliditetom, osoba stradalih od mina, osoba oboljelih od teških i rijetkih bolesti, žrtava obiteljskog, seksualnog, uličnog i drugih vrsta nasilja, ovisnika/ca, djece i mladih te osoba starije životne dobi, kao i obitelji i zajednica koje ih okružuju, te pripadnika/ca drugih marginaliziranih društvenih skupina.
2. Organiziranje i provođenje edukacijskih seminara i radionica, tribina i diskusija za stručnjake/inje i profesionalce/ke iz nevladinog, privatnog i javnogsektora koji rade sa socijalno osjetljivim društvenim skupinama i na drugim pitanjima vezanima za ljudska prava i razvoj civilnog društva.
3. Organiziranje i provođenje kreativnih, interkulturnih, stimulativnih i edukativnih programa, tribina i diskusija za građane/ke svih dobi.
4. Razvoj, praćenje i provođenje projekata s ciljem poboljšanja kvalitete života pojedinca/ke, obitelji i zajednice.
5. Izdavanje i tiskanje publikacija i glasila, kao i audio-vizualnih programa, u svim postojećim formatima i medijima, vezanih uz programe Udruge. Organiziranje kulturnih i javnih manifestacija, kao i sudjelovanje na domaćim i međunarodnim skupovima i sajmovima od interesa za Udrugu.
6. Organiziranje kulturnih i javnih manifestacija, kao i sudjelovanje na domaćim i međunarodnim skupovima i sajmovima od interesa za Udrugu.

7. Uspostavljanje suradnje, te razmjena iskustava i znanja s domaćim i međunarodnim udrugama, organizacijama i institucijama.
8. Prikupljanje sredstava potrebnih za ostvarivanje zadataka i ciljeva Udruge, te obavljanje drugih djelatnosti sa svrhom ostvarivanja ciljeva i zadataka Udruge.
9. Promocija Udruge i njezinog rada.

2.2. Operativno funkcioniranje Udruge

Radni/koordinacijski tim Udruge VISOKI JABLANI tijekom 2021. godine uključivao je;

Mihaelu Jović Karešin - osnivačicu i predsjednicu Udruge, koja radi na mjestima koordinatorice Udruge, voditeljice projekata i voditeljice financija,

Dinu Ivas članicu Udruge, asistenticu na projektima i administrativnu asistenticu,

Miu Lukić volonterku, tajnicu Udruge, savjetnicu za kreiranje edukacijskih programa,

Dženitu Lazarević, volonterku i članicu Predsjedništva, savjetnicu za parva djece s teškoćama u razvoju,

Damira Fatušića, volontera, člana Predsjedništva, tehnička potpora po pitanjima grafičkog dizajna i ostalih tehničkih pitanja poslovima Udruge,

Ivu Baričević, članicu Predsjedništva, savjetnicu za prava osoba s invaliditetom,

Helenu Višković, članicu Predsjedništva, savjetnicu za međugeneracijsku solidarnost i prava starijih osoba,

Tajanu Brajković, Koordinatoricu društvenog centra na projektu „Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas“,

Marka Markešića, Administrativnog asistenta u društvenom centru i Asistent za uporabu plastike na projektu „Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas“

Tijekom 2021. godine, 4 su osobe bile zaposlene:

Mihuela Jović Karešin, Dina Ivas, Tajana Brajković i Marko Markešić.

Udruga je imala 28 članova: politologa, sociologa, managera i dr.(uključujući OSI) i oko 300 potencijalnih korisnika (nezaposlenih, mladih i sl.). Do sada je ostvarila partnerstvo i surađivala s preko 30 OCD-a, JLS-a, javnih i obrazovnih ustanova, privatnih tvrtki i poduzetnika, strukovnih udruga i dr. dionika. Udruga ima dobru vidljivost i prepoznatljivost u javnom prostoru zahvaljujući dugogodišnjoj suradnji s brojnim medijima, nekoliko razvijenih

Web platformi, Web stranicama svakog projekta i značajnom broju pratitelja na društvenim mrežama.

U 2021. smo surađivali sa 6 novih aktivnih volontera koji su sudjelovali u provedbi edukativnih programa Centra za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas.

Tijekom 2021. posvetili smo svoj rad ostvarenju zadanih projektnih i programske ciljeva, analizi stanja i edukaciji u području kojim se bavimo, komunikaciji i umrežavanju s velikim brojem korisnika, kao i sa srodnim organizacijama i udružinama u Hrvatskoj i u regiji, evaluaciji rada i postignuća, kao i planovima za daljnji razvoj organizacije.

3. Donatori u 2021.

Europska unija iz Europskog socijalnog fonda putem Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020., u okviru instrumenta „Prostori sudjelovanja – razvoj programa revitalizacije prostora u javnom vlasništvu kroz partnerstvo OCD-a i lokalne zajednice“. Projekt sufinancira i Ured Vlade Republike Hrvatske za udruge.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti i
obrazovanja

Ministarstvo znanosti i obrazovanja kroz natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2021./2022.

GEOarHeo

Tvrtka Geoarheo d.o.o. za istraživanje i eksperimentalni razvoj u društvenim i humanističkim znanostima

Temeljem Ugovora o korištenju javnog prostora, Općina Lovas ustupa prostore u 3 objekta u 100% vlasništvu Općine na korištenje i upravljanje partnerskim OCD-ima za javnu namjenu: Centar kompetencija, prostor u Vatrogasnem domu te u Domu kulture. Općina Lovas ustupa partnerima javni prostor na korištenje uz dugoročan ugovorni odnos u smislu Zakona o javno-privatnom partnerstvu, bez naknade i uz obvezu pokrivanja materijalnih troškova.

4. Projekti

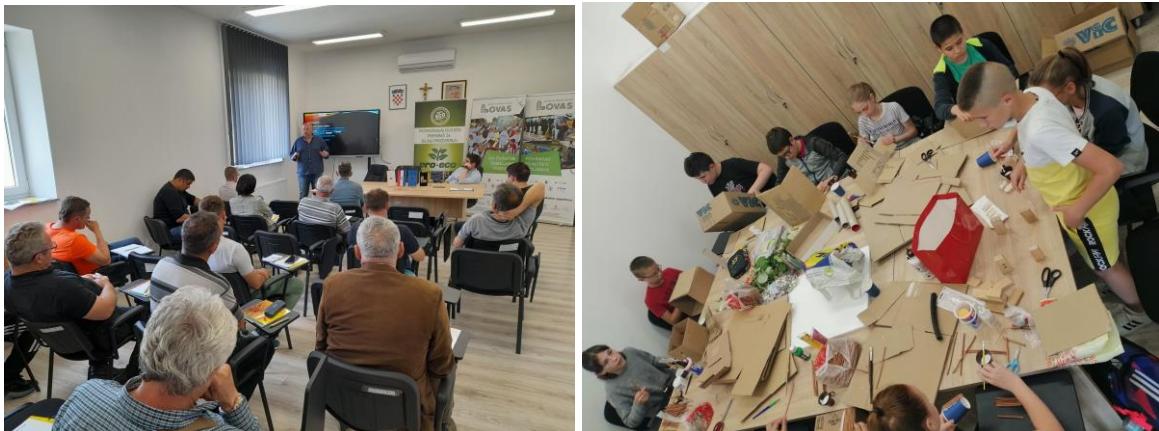
4.1. "Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas"

Od 2020. godine, Udruga provodi EU projekt Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas. S ciljem demografske i gospodarske revitalizacije općine, kroz javno-privatno partnerstvo i međusektorsku suradnju 8 udrug i JLS, partneri su pokrenuli ovaj društveni centar kao glavni instrument za unapređenje kvalitete života stanovništva. Provedba je započela 5.11.2020. i trajat će do 4.5.2023. godine. Radi se o inovativnom europskom projektu koji djeluje kao svojevrsni akcelerator lokalnog i regionalnog društvenog, gospodarskog i kulturnog razvoja te profesionalnog i osobnog razvoja lokalnog stanovništva.

Udruga VISOKI JABLANI projekt provodi u partnerstvu s:

- Općinom Lovas,
- Kulturno-umjetničkim društvom „Ivan Goran Kovačić“,
- Športsko ribolovnom udrugom Lovas,
- Udrugom vinogradara i vinara „Srijem“ iz Lovasa,
- Klasterom proizvođača voća i voćnih proizvoda
- Klasterom proizvođača orašastih plodova Vukovarsko - srijemske županije
- Udrugom INFORMO – udruga za poticanje zapošljavanja, stručnog usavršavanja i obrazovanja
- i Udrugom ISTARSKO – Ekomuzej iz Vodnjana.

Centar je započeo s radom početkom studenog 2021. i provodi brojne programe ospozobljavanja, jačanja građanskih kompetencija, digitalnih kompetencija i 3D printa, revitalizacije kulturne baštine i starih zanata, očuvanja okoliša i održivog gospodarenja resursima, marketinga i promocije lokalnih proizvođača te različite kulturne sadržaje, predstave, koncerte, revije i sl. Veliki dio sadržaja usmjeren je na djecu i mlade s ciljem „direktnog ulaganja u budućnost“.

U različite edukativne radionice uključilo se do sada preko 200 korisnika iz cijele Vukovarsko-srijemske županije, svih dobnih skupina. Mališani OŠ Lovas redovno pohađaju razne kreativne i znanstvene radionice; brojni OPG-ovci, članovi Agroklastera Vukovarsko-srijemske županije, sudjeluju u edukacijama za rezidbu, ekološki uzgoj, stvaranja Slow Food zajednice, marketinga i promocije lokalnih proizvođača; lokalne žene, vrijedne čuvarice kulturne baštine, aktivne su u programima oživljavanja starih zanata, zlatoveza i šlinge; a brojni drugi mještani sudjeluju u javnim raspravama, kulturnim manifestacijama, radnim akcijama čišćenja okoliša i sl.

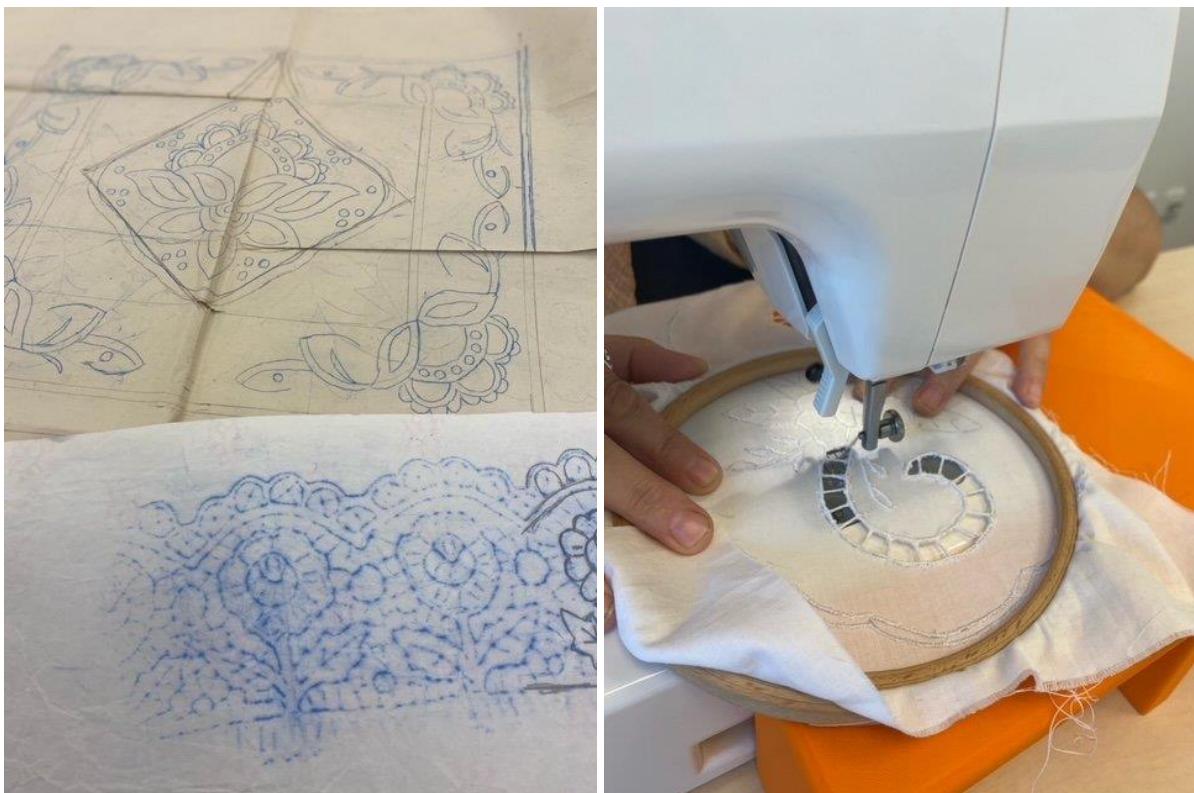
Aktivnosti za građane se u Centru organiziraju svakodnevno, i po nekoliko radionica dnevno. Svi programi su besplatni i korisnici su do sada pokazali izuzetno zadovoljstvo i interes. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda putem Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020., u okviru instrumenta „Prostori sudjelovanja – razvoj programa revitalizacije prostora u javnom vlasništvu kroz partnerstvo OCD-a i lokalne zajednice“ te također Ured Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Općina Lovas je ustupila 3 općinska prostora na korištenje i upravljanje partnerskim udrugama: zgradu Centra kompetencija, dio prostora Vatrogasnog Doma i dio prostora Doma kulture. Kao jedinstvena inovacija i nastavak projekta „RePlast 3D“, u Centru je uspostavljen i mali pokazni ECO Lab za reciklažu plastičnog otpada i proizvodnju filamenta za 3D printere, u koji mještani mogu donijeti otpadnu plastiku i dobiti potpuno novi isprintani proizvod. Na ovaj način, Centar podiže svijest lokalne zajednice, a posebice mladih ljudi i djece, o značaju očuvanja prirode, kružne ekonomije i reciklaže.

Centar teži poduprijeti i razvoj društvenog poduzetništva i otvoriti nove mogućnosti za zapošljavanje teže zapošljivih skupina. S ciljem pokretanja malog društvenog poduzeća za oživljavanje starih zanata, partneri su investirali oko 150.000 kuna u uređenje šivaone u kojoj provode radionice izrade zlatoveza te krojenja, šivanja i šlinganja. Dvadesetak lovaskih žena marljivo uči vještine izrade modernih odjevnih predmeta s tradicijskim vezovima i elementima narodnih nošnji. Svi programi temeljeni su primarno na lokalnim resursima i lokalnim potencijalima.

Tijekom 10 mjeseci, stručnjaci Centra (etnolozi, muzeolozi, arheolozi i dr.) provest će i istraživanje potreba i turističkih potencijala općine te analizirati stavove lokalnih dionika s ciljem izrade kulturno-povijesne analize prostora. Kroz mapiranje kulturnih i prirodnih turističkih atrakcija, ocjene stanja i smještajnih kapaciteta, katalogiziranje i izradu prostorne

baze podataka i sl., izraditi će sveobuhvatan Interpretacijski plan općine s listom projekata za razvoj kulturnog turizma. Inicijalni sastanak ključnih dionika, održan 23. ožujka 2022., polučio je izuzetne rezultate i veliki odaziv. Okupili su se predstavnici Općine, Turističke zajednice VSŽ, Pčelarskog Saveza VSŽ, Agroklastera VSŽ, LAG-a Srijem, Aratora d.o.o. Agencije za razvoj TINTL, Citrusa d.o.o. te Promohr-a d.o.o. i izrazili spremnost na suradnju.

U režiji polaznika edukativnog programa „Škola organizacije kulturnih događanja“, a u suradnji s KineDok Hrvatska i lokalnim ugostiteljem Caffe Barom Bim, Centar je pripremio bogati program i za Kulturno ljeto 2022. u Lovasu. Pokrenut je FDF – Festival dokumentarnog filma, organizirane izložbe akvarela i putopisnih fotografija iz cijelog svijeta, dva koncerta, Ribarska noć, Disco večer za one malo mlađe i sve koji se tako osjećaju te još brojna događanja za stanovnike i posjetitelje Lovasa.

Provjeda projekta traje do svibnja 2023. godine i planirana je kao početak dugoročnog procesa usmjerenja lokalne zajednice u pravcu održivosti. Ovaj projekt, a posebice ostvareno javno-civilno partnerstvo različitih dionika iz različitih sektora, otvara nove mogućnosti financiranja razvojnih projekata te povećanje stope sufinanciranja od strane Europske unije, kako na lokalnoj tako i na državnoj razini.

4.2. „Za učenje spremni!“

U 2021. godini je, u partnerstvu s Udrugom za savjetovanje, edukciju i pomoć roditeljima djece s posebnim potrebama "Poseban prijatelj" Dubrovnik, na natječaj MZO za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2021./2022. kandidiran projekt „Za učenje spremni“ koji će se provoditi tijekom 2022. godine.

Trenutno je oko 544 djece s teškoćama u razvoju od 0 do 19 godina u gradu Dubrovniku. U OŠ kojima je Grad osnivač ima ukupno 169 učenika s poteškoćama. Djeca se relativno kasno integriraju u redovan obrazovni sustav. Upisi u pravi razred se odgadžaju jer se kod djece predškolske dobi uočavaju ograničenja u usvajanju nastavnog gradiva i teškoće socijalizacije kao posljedice nepovoljnih bio-psihosocijalnih utjecaja: neurološkog statusa, kognitivnih i

perceptivnih sposobnosti kao i nepovoljnih utjecaja iz uže socijalne sredine. Iako se pojam "školska zrelost" poistovjećuje s intelektualnim sposobnostima djeteta, kod. tzv. "nezrele djece" razlog za probleme u usvajanju školskog gradiva nisu teškoće intelektualnog funkcioniranja već se npr. može raditi o neurološkim oštećenjima i problemima na području perceptivno-motoričkog funkcioniranja i ona su uslijed toga nedovoljno samostalna, plašljiva, inhibirana. Provođenjem strukturiranog programa poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije s najmanje 50 djece od 5 do 8 godina već u vrtićima, želimo podići spremnost djece s teškoćama u razvoju za učenje i integraciju u redovni obrazovni sustav i smanjiti broj odgoda upisa u prvi razred OŠ na području Grada. Svrha projekta je podići spremnost djece s teškoćama u razvoju za učenje i integraciju u redovni obrazovni sustav te smanjiti broj odgoda upisa u prvi razred osnovne škole na području Grada Dubrovnika. Primarni/specifični ciljevi su: 1. Provesti strukturirani program poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije s najmanje 50 djece predškolske dobi iz dubrovačkih vrtića; 2. Podići razinu javne svijesti, a posebice svijesti odgojnih i obrazovnih djelatnika te članova obitelji djece s teškoćama u razvoju, o metodama potpore djeci s teškoćama u razvoju za uspješno učenje i sudjelovanje u redovnom osnovnoškolskom obrazovanju.

5. Organizacijski razvoj i jačanje kapaciteta

Udruga trenutno raspolaže kvalitetnim ljudskim kapacitetima koji svojim radom i potencijalom predstavljaju preduvjet budućeg razvoja udruge. U Udrizi je tijekom 2020./2021. zaposleno 4 djelatnika kojima pomaže više od 20 lokalnih volontera te su angažirani brojni domaći i međunarodni stručnjaci na provedbi više od 16 programa za unaprjeđenje kvalitete lokalnog života u Lovasu. Udruga VISOKI JABLANI ima 28 članova/ica, stručnjaka/inja različitih profila: sociologa, pedagoga, managera, IT stručnjaka i dr., te OSI i roditelja djece s teškoćama u razvoju, koji sa svojim stručnim znanjem doprinose radu Udruge. Upravljačka tijela Udruge funkcioniraju kvalitetno i homogeno. Za potrebe daljnog organizacijskog razvoja postoje osigurani tehnički kapaciteti u smislu: radnog prostora (25m² u Rovinju administrativno sjedište i 3 lokacije, ukupno cca 900m², Centra za održivi razvoj u Lovasu), uredske i kompjutorske opreme; kvalitetne suradnje s partnerskim organizacijama, institucijama, JLS-ima (preko 20 partnera na različitim projektima); iskustvo suradnje s relevantnim dionicima iz javnog i privatnog sektora; medijska vidljivost i prepoznatljivost te dobra suradnja s brojnim medijima i širok krug stručnih vanjskih suradnika.

Uz to:

- Predsjednica Udruge, voditeljica EU projekata (dipl. novinarka) dugogodišnja je aktivistica civilnog društva, stručnjakinja za društveni razvoj, ljudska prava, PCM i EU fondove, urednica nekoliko publikacija o ljudskim pravima i već više od 20 godina se bavi EU projektima i razvojem civilnog društva. Do sada je vodila i koordinirala: fundraising, razvoj i provedbu projekata i programa, operativno funkcioniranje Udruge, izgradnju kapaciteta Udruge i umrežavanje. Stručna je i kvalitetna edukatorica te dugi niz godina organizira i provodi neformalne edukacije iz područja ljudskih prava i projektnog managementa za zazličite skupine korisnika, od djece i mladih do državnih službenika.
- Administrativna asistentica je prof. povijesti, već 6 godina radi u civilnom sektoru kao projektna asistentica i projektna administratorica. Radila je u Udrizi gluhih i nagluhih Istarske županije, surađujući s mnogim udrugama koje se bore za uključivanje osoba s invaliditetom u društvo. Osnivačica je udruge UZERO - udruge za obrazovanje i zapošljavanje osoba s invaliditetom Istarske županije. U posljednje dvije godine se bavi ne samo provedbom projekata na lokalnoj, regionalnoj i europskoj razini, već i financijskim poslovanjem udruga. Članica je udruge udruge INFORMO i udruge ISTARSKO Ekomuzej iz Vodnjana koje se bave se edukacijom i stručnim usavršavanjem. Osnivačica je neprofitne udruge

ALTERNATIVA osnovane 2018. godine sa željom promicanja kulture i umjetnosti, demokratskih vrijednosti i multikulturalne raznolikosti na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.

Tijekom 2021. godine je izrađena nova Strategija razvoja Udruge za period 2022. do 2024. U procesu planiranja sudjelovali su članovi/ice Predsjedništva, zaposlenice - voditeljice projekata, te aktivni članovi/ice Skupštine Udruge.

Cilj novog strateškog plana je zadržati optimalne kapacitete (ljudske i tehničke) te unaprijediti daljnji razvoj programa i projekata, s naglaskom na jačanje gospodarskih djelatnosti, diversifikaciju proizvoda i usluga te samoodrživost Udruge.

2 su osnovna pravca razvoja:

1. ozbiljniji iskorak u nova programska područja održivog razvoja i zaštite kulturne i prirodne baštine (na projektnoj osnovi i kroz društveno poduzetništvo, posebno diverzifikaciju proizvoda i usluga);
2. razvoj međunarodnih EU projekata i prijavu projekata na transnacionalne EU natječaje u konzorcijima s partnerima iz drugih EU zemalja.

Cilj izrade Strateškog plana bio je definiranje jasnih smjernica razvoja Udruge, pristupa vlastitom programskom i organizacijskom razvoju te pozicioniranju u području rada. U predstojećem trogodišnjem razdoblju (2022 - 2024), naglasak u strateškom razvoju Udruge ponovno stavljen na aktivnosti kojima će se:

1. promicati i zagovarati jednake mogućnosti i poštivanje temeljnih ljudskih prava osjetljivih i marginaliziranih društvenih skupina, posebice:
 - osoba s invaliditetom, nezaposlenih i teže zapošljivih osoba;
 - posebice žena s invaliditetom te nezaposlenih i teže zapošljivih skupina žena;
 - opće populacije djece i mladih, djece s teškoćama u razvoju i nadarene djece, njihovih obitelji i skrbnika.
2. educirati i osvještavati djecu i mlade, kao i njihove odgajatelje, nastavnike, roditelje i skrbnike o ljudskim pravima, jednakim mogućnostima, prevenciji i suzbijanju diskriminacije te toleranciji i nenasilnoj komunikaciji;
3. osnaživati i podizati zapošljivost osoba s invaliditetom, nezaposlenih i teže zapošljivih žena te drugih teže zapošljivih društvenih skupina;
4. uključivati osobe s invaliditetom, nezaposlene i teže zapošljive žene te druge teže zapošljive društvene skupine na tržište rada;

5. poticati razvoj socijalnih usluga i uključivanje svih građana, a posebice mladih, u društveni, kulturni i gospodarski život lokalnih zajednica;
6. jačati društveno poduzetništvo i gospodarske djelatnosti Udruge te uključivanje osoba s invaliditetom, nezaposlenih i teže zapošljivih žena te drugih teže zapošljivih društvenih skupina u društveno poduzetništvo;
7. razvijati nove projekte u području održivog razvoja, jednakih mogućnosti i ljudskih prava, te unaprjeđenja kvalitete života stanovništva u lokalnim zajednicama u kojima Udruga djeluje;
8. nastaviti razvijati međusektorska i sektorska suradnja i partnerstvo s JLS-ima, državnim i javnim institucijama, poduzetnicima i OPG-ovcima, nevladinim organizacijama i OCD-ima, s ciljem jačanja javno-civilnog partnerstva za učinkovito upravljanje javnim resursima;
9. nastojati osigurati samoodrživost organizacije sa snažnim kapacitetima i jasnom vizijom razvoja.

No, u usporedbi sa prethodnom Strategijom razvoja, nova Strategija donosi i neke nove strateške ciljeve koji su rezultat ranijeg rada i razvoja Udruge. Novi strateški ciljevi su:

1. promicati, poticati i zagovarati cijeloviti održivi razvoj lokalnih zajednica u kojima Udruga djeluje, posebno manje razvijenih lokalnih zajednica;
2. poticati i promicati očuvanje i revitalizaciju kulturne, povjesne i prirodne baštine te ekonomski, društveni i kulturni razvoj lokalnih zajednica, s ciljem njihove demografske i gospodarske revitalizacije;
3. raditi na diversifikaciji gospodarskih djelatnosti Udruge;
4. razvijati nove projekte u području očuvanja i revitalizacije kulturne i prirodne baštine, promicanja nezavisne kulture i umjetnosti te unaprjeđenja kvalitete kulturnog života stanovništva u lokalnim zajednicama u kojima Udruga djeluje;
5. jačati kapacitete lokalnih OCD-a za pružanje javnih usluga, organiziranje društvenog i kulturnog života i razvoja dijaloga između građana, lokalne vlasti i drugih dionika za upravljanje lokalnim razvojnim resursima;
6. jačati građanske kompetencije i društvenu odgovornost stanovništva u zajednicama u kojima Udruga djeluje, te podizati razinu javne svijesti o zajedničkoj kolektivnoj i individualnoj odgovornosti u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

Također će biti dalje proširena i mreža partnera i suradnika. Trenutno Udruga ostvaruje sektorsku i međusektorskiju suradnju sa sljedećim organizacijama i institucijama:

1. Gradom Dubrovnikom,
2. Gradom Rovinjem,
3. Općinom Lovas,
4. Općinom Buje,
5. OŠ Jurja Dobrile iz Rovinja
6. Talijanskom OŠ iz Rovinja
7. OŠ Lovas
8. OŠ Montovjerna iz Dubrovnika,
9. OŠ Cavtat,
10. OŠ Ivana Gundulića iz Dubrovnika,
11. OŠ Marina Držića iz Dubrovnika
12. Razvojnom agencijom TINTL, Vukovarsko-srijemske županije (VSŽ)
13. Turističkom zajednicom VSŽ,
14. Turističkom zajednicom Grada Vukovara,
15. Pčelarskim Savezom VSŽ,
16. Agroklasterom d.o.o. VSŽ,
17. LAG-om Srijem,
18. Arator d.o.o.
19. Citrus d.o.o.
20. Promohr d.o.o.
21. ANTIC TEATRE - ESPAI DE CREACIÓ, Španjolska
22. Módulos Singulares, LDA, Portugal
23. LLOYDS DESIGN d.o.o.
24. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
25. OŠ lapad, Dubrovnik
26. DV Palčica, Dječji vrtići Dubrovnik
27. DV Pčelica, Dječji vrtići Dubrovnik
28. Udrugom roditelja djece s posebnim potrebama "Poseban Prijatelj", Dubrovnik,
29. Udrugom slijepih Istarske županije Pula,
30. Centrom za istraživanje, edukaciju i primjenu novih znanja UP2DATE, Zagreb,
31. Kulturno-umjetničkim društvom „Ivan Goran Kovačić“, Lovas
32. Športsko ribolovnom udrugom Lovas,

33. Udrugom vinogradara i vinara „Srijem“ iz Lovasa,
34. Klasterom proizvođača voća i voćnih proizvoda
35. Klasterom proizvođača orašastih plodova Vukovarsko - srijemske županije
36. Udrugom INFORMO – udruga za poticanje zapošljavanja, stručnog usavršavanja i obrazovanja
37. Udrugom ISTARSKO – Ekomuzej iz Vodnjana
38. Savezom udruga Rojca, Pula
39. Udrugom za kreativnu i kulturnu promociju ALTERNATIVA, Pula
40. Udrugom Viis Novis, Pula
41. ANASSA PRODUCTIONS, Francuska
42. VISUAL VOICES, Cipar

6. Financijska održivost

Financijska strategija prati novu Strategiju razvoja. U dosadašnjem razdoblju djelovanja projekti i programi Udruge financirani predominantno putem natječaja za dodjelu nepovratnih sredstava i to iz sljedećih izvora:

- EU iz Europskog socijalnog fonda, putem programa Razvoj ljudskih potencijala,
- Ured Vlade RH za udruge;
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva;
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa;
- Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva iz Pule;
- Zinsmeister sponsorstvo MINE-EX - Humanitarne organizacije prijatelja Rotary kluba iz Njemačke;
- Istarska županija;
- Grad Dubrovnik;
- Grad Pula,
- Općina Lovas,
- UNIQA osiguranje.

Iako je financiranje projekata od strane Europske unije prepoznato kao najvažniji izvor financiranja rada i u idućem razdoblju, te je planirano prijavljivanje projekata na raspoložive EU natječaje, djelovanje isključivo na projektnoj osnovi te ovisnost o donatorskim sredstvima predstavlja nedostatak i nepovoljno se odražava na programsku i financijsku održivost.

U narednom trogodišnjem periodu, i dalje je jedna od osnovnih strateških odrednica Udruge raditi na osiguravanju samofinanciranja kroz pokretanje i diversifikaciju gospodarskih djelatnosti te društveno poduzetništvo.

Osiguravanje Institucionalne potpore stabilizaciji i razvoju Udruge u periodu 2023. do 2025. godine prepoznato je također kao važno budući da će, uz nove projekte, omogućiti stabilizaciju radnih mesta, nesmetano operativno funkcioniranje udruge 3 godine, razvoj novih projekata, a posebice start up „šivaone“ nakon završetka projekta Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas, diversifikaciju gospodarskih djelatnosti i razvoj društvenog poduzetništva.

7. Utjecaj na društveni razvoj

Održivi razvoj lokalne zajednice:

S ciljem demografske i gospodarske revitalizacije jedne male nerazvijene općine, formirali društveni centar u općini Lovas kao glavni instrument za rehabilitaciju općine, jačanje zajedništva i izgradnju povjerenja između građana i lokalne vlasti te postizanje napretka i poticanje društvenog, gospodarskog i kulturnog razvoja općine. Općina Lovas, površine 42,52 km², svrstana je u III. skupinu JLS, prema vrijednosti indeksa razvijenosti u drugu četvrtinu ispodprosječno razvijenih JLS. Nalazi se u Vukovarsko-srijemskoj županiji koja je u I. skupini nerazvijenih JL(R)S, prema vrijednosti indeksa razvijenosti u drugoj polovini ispodprosječno razvijenih JL(R)S. Općina je 2011. imala 1.214 stanovnika, a prema popisu iz 2021. ima tek nešto više od 900. Još je 1991. praktički došlo do demografske katastrofe. Broj stanovnika je od tada do 2001. smanjen za 30%, sa 2231 u na 1579. Ekonomski neaktivnih stanovnika je više od pola, od čega više od 300 umirovljenika. Posebno ranjiva skupina na tom području je skupina mladih do 29 godina koji ne mogu pronaći posao unutar subjekata lokalnog gospodarstva i koja u potrazi za radnim mjestom sve učestalije napušta prostore općine. Velika nezaposlenost mladih, iseljavanje s ruralnih područja u potrazi za poslom te diskriminacija na tržištu rada ukazuju na postojanje brojnih problema s kojima se mladi susreću. Mladi u dobi od 20-29 godina čine 15% stanovništva. Veliku priliku mladima u ovom kraju pruža poljoprivreda. Nezaposleni mladi ljudi spas vide u nadogradnji svoga znanja, vještina i iskustva kako bi na tržištu rada nastupili što konkurentniji. Stoga je potrebno prije svega osvijestiti njihove radne potencijale na kojima se temelji osobni i profesionalni razvoj, ukazati na prilike i mogućnosti zapošljavanja i samozapošljavanja, uz osiguranje kvalitetne podrške, te im na koncu omogućiti programe osposobljavanja kojima će povećati

svoju radnu konkurentnost, upravo ono što im naš projekt "Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas" nudi. Centar predstavlja prostor sudjelovanja za unaprjeđenje kulturnih, solidarnih, intelektualnih, građanskih i društvenih potencijala stanovnika u svrhu jačanja zajednice. Gradi kapacitete stanovništva za građanske inicijative, pokretanje gospodarskih djelatnosti i sudjelovanje u razvoju i provedbi lokalnih razvojnih politika. Podignuta je informatička pismenost, kao i svijest građana o održivom razvoju kao bitnom elementu razvoja zajednice, te o potrebi kritičkog razmišljanja i proaktivnog djelovanja u domeni društvenog razvoja. Zahvaljujući "bottom up" pristupu, politika lokalnog razvoja prilagođena je stvarnim potrebama građana, a građani dobivaju osjećaj da uistinu upravljaju razvojnim aktivnostima i investicijama. Više od 200 stanovnika lokalne zajednice, svih dobnih skupina, je do sada sudjelovalo u programima Centra. Kroz projekt su izgrađeni ljudski i finansijski kapaciteti 8 partnerskih udruga za pružanje usluga od općeg interesa i zadovoljavanje kulturnih i društvenih potreba lokalne zajednice kroz produkciju sadržaja u suradnji s građanima i JLS. Projekt predstavlja početak dugoročnog procesa usmjeravanja općine Lovas u pravcu održivosti. Edukativni programi u Centru također osiguravaju nadogradnju kompetencija državnih i javnih službenika, upravitelja i djelatnika u javnim tvrtkama i dr., što je prepostavka kvalitetnoj reformi javne uprave sukladno standardima odgovornog i održivog razvoja i gospodarenja resursima JLS-e. Kroz projekt educiramo kvalitetan kadar u samim JLS-ima (primarno Općini Lovas, ali i šire) koji će sukladno lokalnim potrebama izrađivati kvalitetne i provedive strategije razvoja i revitalizacije resursa, kako bi se usmjerili zajednički javno-privatni pothvati ka održivom razvoju zajednice. Ovakvi programi predstavljaju istinsku inovaciju u cjeloživotnom neformalnom obrazovanju i omogućuju obrazovanje postojećih i budućih djelatnika, što trenutno i dugoročno doprinosi podizanju učinkovitosti na lokalnoj razini. U suradnji s građanima mapiramo potrebe potencijala za gospodarski razvoj, razrađujemo metode i alate revitalizacije prirodnih, kulturnih i poslovnih resursa s potencijalom za razvoj održivog turizma kako bi se konkretno potaknuo razvoj turističkih gospodarstava, uz unaprjeđenje turističke ponude JLS na način da jača imidž i identitet destinacije, privlači turiste na cjelogodišnjoj razini i doprinesi novim zapošljavanjima i samozapošljavanjima. Kroz projekt se osposobljava kadar i započeta je revitalizacija kulturno-povijesne baštine te starih zanata što će rezultirati konkretnim novim turističkim proizvodima čiji plasman na tržište će, nakon projekta, osigurati razvoj društvenog poduzetništva i gospodarski razvoj zajednice. Kao tehnološku inovaciju, u sklopu Centra smo postavili pokazni ekološki laboratorij za uporabu plastičnog otpada i proizvodnju novih proizvoda za 3D print – sirovinu, suvenire, dijelove za alat i sl. U laboratoriju se provode

radionice osvještavanja građana, djelatnika komunalnog poduzeća i dr. dionika o potencijalu cirkularne ekonomije, napredne edukacije o reciklaži, za 3D print, za 3D snimanje iz zraka različitih kulturnih i povijesnih resursa te produkcije suvenira u 3D printu što također može osigurati gospodarski razvoj, održivost i plasman inovativnih proizvoda na tržište. Razvoj novih tehnologija i suvremenih znanja će motivirati mlade na ostanak i razvoj moderne i inovativne lokalne zajednice, i potencijalno doprinijeti demografskoj rehabilitaciji općine. Kroz programe za djecu i mlade je već tijekom projekta napravljena investicija u pravcu osvještavanja, edukacije i osposobljavanja najmlađih za kritičko promišljanje, građanski aktivizam, ostanak u lokalnoj zajednici i razvoj svoje lokalne zajednice, što će dugoročno rezultirati podizanjem kvalitete života svakog pojedinca te unaprjeđenjem kako lokalne, tako i šire društvene zajednice.

Unaprjeđenje socijalnih usluga, rana intervencija i integracija djece s teškoćama u redovan obrazovni sustav:

Kada su u pitanju ljudska prava i integracija djece s teškoćama u redovan obrazovni sustav, u 2021. smo započeli projekt "Za učenje spремni!", s ciljem provedbe pilot programa poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije djece predškolske i školske dobi iz vrtića i osnovnih škola. U pilot program će biti uključeno 50 djece iz dubrovačkih vrtića i škola. Također će biti podignuta razina javne svijesti, a posebice svijesti odgojnih i obrazovnih djelatnika te članova obitelji djece s teškoćama u razvoju, o metodama potpore djeci s teškoćama u razvoju za uspješno učenje i sudjelovanje u redovnom osnovnoškolskom obrazovanju. Projekt doprinosi inkluziji djece s TUR u redovni školski sustav, u skladu s UN Konvencijom o pravima OSI (čl. 24.), odnosno, u cilju ostvarenja ovog prava bez diskriminacije i na osnovi jednakih mogućnosti, osigurava uključivost obrazovnog sustava, kao i cjeloživotno obrazovanje, usmjereno na puni razvoj ljudskog potencijala i osjećaja dostojanstva i vlastite vrijednosti, osnaživanja i poštovanja ljudskih prava, temeljnih sloboda i ljudske raznolikosti; te razvoj osobnosti OSI, kao i njihovih talenata i kreativnosti, mentalnih i tjelesnih sposobnosti, u njihovom punom potencijalu. Najvažniji uspjeh projekta je pružanje relevantne stručne pomoći odgojno-obrazovnom osoblju u vrtićima i školama u radu s DTR koja im je nužno potrebna, što je bilo vidljivo u svim školama. Provodenjem strukturiranog programa poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije s djecom podizemo spremnost djece s teškoćama u razvoju za učenje i integraciju u redovni obrazovni sustav i smanjujemo broj odgoda upisa u prvi razred OŠ na području Dubrovnika. Projektom se utječe na nužne preduvjete opće spremnosti krajnjih korisnika za učenje. Rezultirat će

većom uspješnosti u školskom učenju, a posredno i na doživljaj vlastite uspješnosti i smanjenje neprilagođenih oblika ponašanja kod korisnika. Od neprocjenjive je važnosti sprječavanje neuspjeha u prvim razredima OŠ čime je omogućeno uspješno daljnje školovanje. Pozitivan utjecaj uspjeha na djecu potvrđuju i teorija i praksa, a nasuprot tome teško se mogu predvidjeti posljedice neuspjeha. Projektom se smanjuje mogućnost negativnih ishoda, utječe pozitivno na razvoj ličnosti, kognitivnih i socijalnih vještina, kvalitetu djetetovih odnosa s okolinom, privrženost roditeljima i podržavajuće odnose prema drugim odraslima. Zajednica je unaprjeđena kvalitetnim ranim odgojem i brigom, kvalitetnijim školovanjem djece s teškoćama i sveobuhvatnom podrškom obitelji.

8. Zaključak

Godine 2019. i 2020. su bile izuzetno teške za rad Udruge zbog globalne pandemije COVID 19 i vezanih restrikcija te nedostatka adekvatnih natječaja za kandidiranje projekata. Od travnja 2019. do studenog 2020. godine, kada započinje provedba EU projekta Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas, Udruga je bila u mirovanju. No, tijekom 2020./2021. godine uspjela je prilagoditi svoje poslovanje, reducirati troškove i prebroditi krizni period, te je s novim projektom razvoja društvenog centra u Lovasu izašla iz poteškoća nemjerljivo jača nego prije.

U prilogu:

- Financijski izvještaj za 2021. godinu.

U Rovinju, 29.4.2022.

Predsjednica Udruge
Mihaela Jović Karešin

